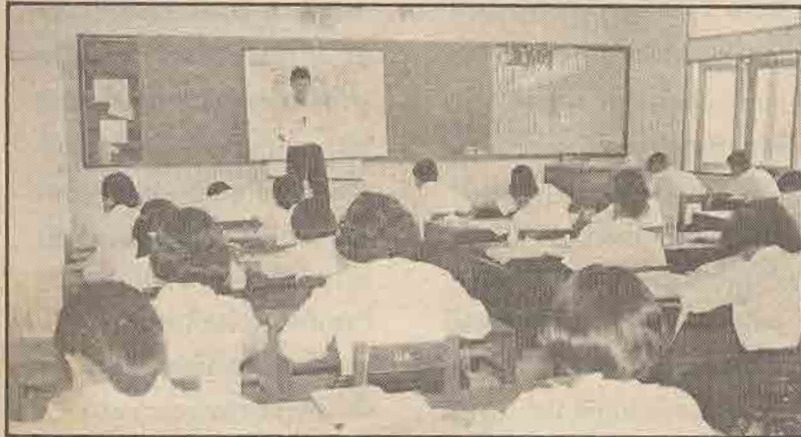

โรงเรียนสาธิต สาธิตอะไร?

โรงเรียนสาธิตตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สาธิตอะไรบ้าง ถ้าแปลหาความหมาย คำว่า "สาธิต" จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน จะพบว่า "สาธิต คือ การให้รู้โดยการแสดงหรือทำให้ดู" เกี่ยวกับคำภาษาอังกฤษคือ *Demonstration*

ในที่นี้ผู้เขียนขอกล่าวเฉพาะโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โรงเรียนสาธิตแห่งแรกของภาคใต้ซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ หลังจากการดำเนินงานของคณะศึกษาศาสตร์ ๑ ปี โดยมีนโยบายเริ่มแรกเพื่อเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักเรียนในท้องถิ่นภาคใต้เป็นจุดสะกดมิให้นักเรียนมุ่งไปเรียนยังถิ่นอื่น เพราะเดิมชาวใต้มีค่านิยมอย่างหนึ่งคือ ชอบส่งลูก

๑๖ รุสมีแผล

หลานไปศึกษาที่อื่น เช่น ปีนัง สิงคโปร์ และกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของคณะศึกษาศาสตร์ที่จะผลิตครูเพื่อสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้มุ่งหวังเตรียมการให้โรงเรียนเป็นที่ฝึกทดลองสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

ในปีแรกนี้ได้รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกวิทยาศาสตร์และศิลปะ อย่างละ ๑ ห้องเรียน ชั้นละประมาณ ๒๕ คน โดยมีคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทำการสอน (ยังไม่มีนักศึกษาฝึกสอน เพราะมีนักศึกษาระดับปีที่ ๑, ๒ เท่านั้น) การจัดการเรียนการสอนในระยะเริ่มแรกใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๐๓ จนถึงปัจจุบันโรงเรียนทำการสอนและประเมินผลตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ครบทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามแผนการเรียนดังนี้

ชุ่มจิตต์ แซ่ถัน

โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัตตานี

๑. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดแผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ วิชาชีพ เน้นเกษตรกรรมและคหกรรม ชั้นละ ๒ ชั้นเรียน รวมจำนวน ๖ ชั้นเรียน

๒. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดสอน ๓ แผนการเรียน คือ แผนการเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-คณิตศาสตร์ และแผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ฝรั่งเศส และเปิดวิชาพื้นฐานอาชีพเกษตรกรรม คหกรรม และพานิชยกรรม ชั้นละ ๕ ชั้นเรียน รวมจำนวน ๑๕ ห้องเรียน **สาธิตหรือทดลองอะไรบ้าง?**

ในสมัยเริ่มแรก ปี พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๘ เป็นห้องทดลองของคณาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อหาแนวทางสอนวิชาการศึกษาดัง ๆ ให้กับนักศึกษา

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะศึกษาศาสตร์ได้จัดทำโครงการพิเศษเฉพาะกิจเพื่อทดลองรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรง

เรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม
เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แนว
ศิลปะ วิชาเลือกภาษาอาหรับ เนื่อง
จากการวิจัยด้านการเรียนการสอน
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน
โรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม
ว่าทำไมจึงเรียนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
และควรจะได้ปรับปรุงแก้ไขอย่าง
ไร ปรากฏผลว่าควรจะได้ปรับปรุง
ด้านหลักสูตร วิธีการสอน และ
จำนวนเวลาที่ใช้ ฯลฯ จึงจะได้ผล
และได้ใช้โรงเรียนสาธิตเป็นห้อง
ปฏิบัติการวิจัยดังกล่าว

ในปีการศึกษา ๒๕๑๕ โรง
เรียนได้ทำโครงการขยายชั้นเรียน
เปิดรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นคือ
ม.ศ.๑ เป็นปีแรก ๒ ห้องเรียน
เพื่อจะได้เป็นที่ศึกษา ค้นคว้า
ทดลอง และวิจัยทางการศึกษา
ของคณะครูอาจารย์ประจำโรงเรียน
สาธิต คณะศึกษาศาสตร์ และคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ในการรับนักเรียนใหม่ชั้น ม.ศ.๑
ปฏิบัติดังนี้

รับเฉพาะนักเรียนที่จบชั้น
ป.๗ ซึ่งเกิดในปี พ.ศ. ๒๕๐๕
และ ๒๕๐๗ เท่านั้น โดยกลุ่มที่หนึ่ง

ไม่ต้องสอบคัดเลือกใช้วิธีจับฉลาก
โดยแยกเพศ ตาม พ.ศ. เกิด ดังนี้
นักเรียนชายที่เกิดในปี พ.ศ.
๒๕๐๕, ๒๕๐๖, ๒๕๐๗ พ.ศ. ละ
๕ คน รวม ๑๕ คน

นักเรียนหญิงที่เกิดในปี พ.ศ.
๒๕๐๕, ๒๕๐๖, ๒๕๐๗ พ.ศ. ละ
๕ คน รวม ๑๕ คน

นักเรียนกลุ่มนี้รวมจำนวน
๓๐ คน เป็นกลุ่มทดลองโดยโรง
เรียนต้องการศึกษาว่านักเรียนที่
จบชั้น ป.๗ สามารถจะเรียนต่อจบ
ชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นได้
ทุกคนหรือไม่เพียงใด ผู้ที่จับฉลาก
ไม่ได้โรงเรียนได้จัดสอบข้อเขียน
วิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย กับ

ความรู้รอบตัวทางด้านสังคมศึกษา
เพื่อคัดเลือกเป็นกลุ่มทดลองเปรียบ
เทียบอีกจำนวน ๓๕ คน

ในช่วงระยะ พ.ศ. ๒๕๑๕-
๒๕๒๐ กระทรวงศึกษาธิการได้
ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอน
ให้ตรงตามแนวของสถาบันส่งเสริม
การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เพื่อเป็นที่สังเกต ศึกษา และ
ทดลองสอนของนักศึกษาในคณะ
ศึกษาศาสตร์ (นักศึกษารุ่นแรกที่
ได้ทดลองและฝึกสอนในโรงเรียน
สาธิตในปีการศึกษา ๒๕๑๕)

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นปีแรก
ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ
เปลี่ยนแปลง และใช้หลักสูตรใหม่
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทาง
โรงเรียนจึงรับนักเรียนนอกโครง
การอีก ๑ ห้องเรียน คือชั้น ม.๑
(รับผู้จบชั้น ป.๖) เพื่อทดลองใช้
และศึกษาหลักสูตร เป็นแนวทาง
ให้นักศึกษาได้ฝึกและทดลองสอน
ต่อไป โดยโรงเรียนเลือกวิชากลุ่ม
การงานอาชีพในสาขาเกษตรกรรม
และคหกรรมศาสตร์ ส่วนวิชา
สามัญจัดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ในปีการศึกษา ๒๕๒๓ จัดโครงการซื้อโครงการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนได้รับนักเรียนชาย-หญิง ที่จบชั้น ม.ศ.๓ จากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) เข้าเรียนในชั้น ม.ศ.๔ แนวศิลปะ โดยวิธีสอบคัดเลือก จำนวน ๑ ห้องเรียน (๒๐ คน) ซึ่งเป็นโครงการพิเศษของคณะศึกษาศาสตร์ที่มอบให้โรงเรียนสาธิตฯ ดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นปีแรกที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔,๕,๖) โรงเรียนจึงจัดโครงการทดลองเปิดสอนโดยเลื่อนชั้นนักเรียน ม.๓ เดิม ที่ประสงค์จะศึกษาต่อตามแผนการเรียนที่โรงเรียนเปิดสอน ดังนั้นในปีการศึกษา ๒๕๒๔ โรงเรียนสาธิตฯ เปิดสอน ๓ หลักสูตร ดังนี้

๑. หลักสูตร ม.ศ.ปลาย (ม.ศ. ๔-๕) ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๑๘

๒. หลักสูตร ม.ปลาย (ม. ๔-๕-๖) ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๒๔

๓. หลักสูตร ม.ต้น (ม.๑-๒-๓) ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๒๑

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โรงเรียนได้จัดโครงการใหม่ ๕ ปี เพื่อขยายและส่งเสริมการศึกษาทั่วไปของนักเรียนไทยมุสลิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยความเห็นชอบจากแม่ทัพภาค ๔ การขยายการ

๑๘ รุสมิแฉ

ศึกษาให้กับนักเรียนกลุ่มนี้นั้น โรงเรียนได้เปิดรับนักเรียน ๒ โปรแกรมคือ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ และโปรแกรมศิลปะ โดยจะเริ่มโครงการนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๐ และจะรับนักเรียนเข้าศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เพิ่มอีกจำนวน ๒ กลุ่ม คือ

๑. นักเรียนที่จบจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โปรแกรมวิทยาศาสตร์

๒. นักเรียนมุสลิมทั่วไป เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โปรแกรมวิทยาศาสตร์

ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนได้เปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยไม่จัดสอบวิชาภาษาอังกฤษ (สอบเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต) เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองสอนภาษาอังกฤษและการวิจัยอื่นๆ

อนาคตของโรงเรียนสาธิตคืออะไร

แน่นอนว่าโรงเรียนสาธิตซึ่งเป็นหน่วยงานระดับภาควิชา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ จะต้องดำเนินงานตามแนวนโยบายของคณะศึกษา

ศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตไว้ดังนี้

๑. เป็นห้องปฏิบัติการของคณะศึกษาศาสตร์ ทางด้านแผนงานวิจัย

๒. เป็นห้องปฏิบัติการของคณะศึกษาศาสตร์ ทางด้านแผนผลิตภัณฑ์

๓. เพื่อบริการวิชาการให้แก่สังคมและประชาชนภาคใต้

๔. เป็นส่วนสำคัญในการแนะนำและให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน

๕. เพื่อให้อาจารย์ในโรงเรียนสาธิตได้มีส่วนช่วยสอนวิชาต่าง ๆ

เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

๖. เพื่อให้โรงเรียนสาธิตเป็นแหล่งในการวิจัยทางการศึกษา

๗. ให้เป็นแหล่งผลิตนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้มาตรฐาน

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนได้นำมากำหนดนโยบายของโรงเรียนและเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในด้านการจัดการ ซึ่งมีความแตกต่างจากโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มักมีนโยบายที่แน่นอนทำให้โรงเรียนเหล่านี้มีการเจริญเติบโตในรูปแบบที่เหมือนกัน ในขณะที่โรงเรียน

สาธิตมีความแตกต่างกันและยืดหยุ่นในด้านต่าง ๆ มากกว่า จากจุดเด่นดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับนโยบายและการจัดการของผู้บริหารในแต่ละชุดที่จะใช้ประโยชน์เพื่อเสริมสร้างหลักสูตรหรือแนวคิดใหม่ ๆ เป็นของตนเอง รวมทั้งจัดการด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ ตำรา แหล่งวิทยาการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องโสตทัศนวัสดุ ฯลฯ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นการใช้ "ศักยภาพ" ที่มีอยู่ เพื่อการสาธิตได้มากที่สุดเพียงใจ □

ต่อจากหน้า ๕๔

ความเปลี่ยนแปลงด้านสังคมของไทยมุสลิมปัตตานีได้วิวัฒนาการไปมากแล้ว ปัจจุบันสาวไทยมุสลิมเล็กไว้หมวยวักกันแทบทั้งสิ้น การแต่งกายและความเป็นอยู่ก็เข้าสู่มาตรฐานสากลเป็นส่วนใหญ่ ตลอดทั้งการใช้ภาษาพูดจา จริตกิริยา และการสมาคม ก็กลมกลืนกับสาวไทยพุทธ กล่าวได้ว่า แทบดูไม่ออกว่า สาวใดเป็นพุทธและสาวใดเป็นมุสลิม การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์อย่างแท้จริงของสาวไทยมุสลิมปัตตานีแต่เดิมนั้นจะมีโอกาสให้เห็นประจักษ์เด่นชัดเพียงในงานพิธีของกลุ่มศาสนาเดียวกันบางกรณีเท่านั้น

จากพฤติกรรมดังกล่าวนี้มีเค้าล่อให้เห็นว่า คำอุปมา "บุหงาตานี" จะค่อย ๆ เลือนหายไปอย่างแน่นอน และสิ่งที่จะผุดเด่นขึ้นมาแทนนั้น แสนเจริญตาเจริญใจและงามกว่าบุหงาเป็นไหน ๆ เป็นความงามที่ลึกซึ้งและลึกล้ำ ที่มวลชนทุกชาติทุกศาสนาพึงปรารถนาเป็นยิ่งนัก เพราะเป็นความงามด้วยน้ำใจ งามด้วยอารยธรรม งามด้วยชาติธรรม อันจะนำไปสู่สันติธรรมสืบไปในอนาคต

เมื่อสาวไทยมุสลิมปัตตานียุคใหม่ในปัจจุบัน สามารถปรับปรุงตนเองให้กลมกลืนกับสังคมทั่วไป ถ้าวัดกันโลก เช่นนี้

"บุหงาตานี" ซึ่งเคยผลิดอกออกกลีบบานสะพรั่งดังสาวไทยมุสลิมในอดีต ก็คงหมดสภาพของบุหงาไปโดยปริยาย ท่าที่ประจักษ์ในปัจจุบันนี้ คงเหลือเพียงบุหงาที่กลีบดอกเหี่ยวแห้งอับเฉา รอวันเวลาที่จะร่วงโรยหมดสิ้นไป และเมื่ออัน "บุหงาตานี" ก็ต้องกลายเป็นคำเก่าเก็บอยู่ในพิพิธภัณฑสถานภาษาอย่างแน่นอน □